

Der er ca. 184.000 statslige arbejdspladser fordelt på 44 arbejdsmarkedsregioner (2000). Regionen København har en høj andel af statslige ansatte. Bornholm, det meste af Sjælland, Møn og regionerne omkring Svendborg, Haderslev, Tønder, Viborg, Skive og Frederikshavn har også en relativ høj andel af statslige ansatte. Den laveste andel af statslige ansatte findes i regionerne omkring Midtjylland, Nordvestjylland, Skagen, Læsø og Lolland.

4. Overvejelser om statslig udflytning

En statslig institutions udflytning eller etablering kan bidrage til en regions beskæftigelse og værdiskabelse. De udflyttede arbejdspladser vil umiddelbart og direkte tilføre regionen et antal stabile og relativt vellønnede arbejdspladser.

Tilførslen af nye arbejdspladser kan bidrage til at styrke den regionale erhvervsudvikling gennem positive samspilseffekter med regionens eksisterende erhvervsliv. En forudsætning er dog, at de nye arbejdspladser passer sammen med det eksisterende erhvervsliv mv. således, at de tilførte arbejdspladser trækker på – og bidrager til – de samme kompetencer og dermed muliggør et egentligt samspil.

Dette vil formentlig særligt være gældende i universitetsbyerne og i de erhvervsmæssige kompetenceklynger i blandt andet Nordjylland (Mobil- og satellitkommunikation), Trekantsområdet (rustfrit stål), Fyn (erhvervsgartneri og kommunikation), Herning/Ikast (tekstil/beklædning), Esbjerg (offshore industri), Sallingområdet (møbelindustri) og Østjylland (transport).

Hvis der primært sigtes mod at udjævne forskelle i regionernes økonomiske og beskæftigelsesmæssige situation, vil det være af mindre betydning, hvilke særlige opgaver og kompetencer en udflytningsegnet institution er i besiddelse af. De svagest stillede regioner økonomisk og beskæftigelsesmæssigt er Lolland, Bornholm, det sydfynske område samt dele af Nordjylland.

De nævnte fordele ved udflytning af statsinstitutioner skal sammenvejes med de ulemper, som udflytninger også kan medføre.

Det kan efter en udflytning vise sig vanskeligt for nogle statsinstitutioner at opretholde institutionens kompetenceniveau. De mindre ungdomsårgange og tendenserne til afvandring fra tyndt befolkede områder vil øge rekrutteringsproblemerne. Problemets omfang vil dog afhænge af, hvilke opgaver institutionen løser, og den

type arbejdskraft institutionen har behov for i opgaveløsningen.

Erfaringer med udflytning af statslige arbejdspladser kan hentes fra Sverige og Holland, jf. boks 1. I Sverige har de udflyttede institutioner oplevet stor udskiftning i personalet, der ikke ønskede at flytte, og institutionerne har haft vanskeligt ved at rekruttere ny kvalificeret arbejdskraft. I Holland trækker erfaringerne i samme retning.

Det er derfor vigtigt, at der ved beslutning om udflytning og etablering af statslige institutioner forinden foretages en vurdering af institutionens mulighed for at sikre sig kvalificeret personale, hvad enten der er tale om arbejdskraft, som flytter med eller arbejdskraft, der skal rekrutteres lokalt.

Udflytning kan medføre huslejesparelser, men ofte indebærer udflytning også risiko for øgede driftsudgifter på andre områder for institutionen. Omkostningerne i forbindelse med flytning af en statslig administrationsarbejdsplads udgør 55.000 kr. pr. medarbejder eller 1.800 kr. pr. m², jf. Slots- og Ejendomsstyrelsens nøgletal. Ved nybyggeri af en kontorarbejdsplads på 30-36 m² skal påregnes en investering på 4-500.000 kr. pr. medarbejder.

En udflytning fra Hovedstadsområdet vil i mange tilfælde øge afstanden til de daglige samarbejdsparter. Det kan medføre øgede rejseudgifter, ligesom en spredt lokalisering af de statslige institutioner kan forringe mulighederne for samdrift og fælles udbud. Institutionerne kan derfor komme til at betale mere for tilknyttet service end nødvendigt. Det vil være u hensigtsmæssigt, da de fleste statslige institutioner skal løse deres opgaver med færre ressourcer i fremtiden.

Har en institution direkte brugerkontakt og er disse brugere koncentreret i geografisk afgrænsede områder, bør institutionen lokaliseres centralt i forhold til området/brugerne. Institutioner, hvis brugere er andre statslige myndigheder, skal af samme grund bevare deres centrale placering i Hovedstadsområdet.

En række statslige institutioner med tæt og direkte borger- eller brugerkontakt som f.eks. DSB, Post Danmark, Told & Skat, Polit og retsvæsen og statslige uddannelsesinstitutioner er allerede til stede i (næsten) alle regioner – og kan næppe spredes yderligere uden betydelige omkostninger.

For hovedparten af de øvrige statslige institutioner vurderes det derimod, at brugernærhed